

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomová práce s názvem **Revize zástupců rodu *Diplocynodon* [Diapsida, Crocodylia] z území České republiky** autora **Bc. Milana Chrousta** byla vypracována na Ústavu geologie a paleontologie PŘF UK v Praze pod vedením školitele RNDr. Martina Mazucha, Ph.D.

Práce je představena na 111 stranách (54 stran textu; 57 stran příloh) a je rozdělena do 13 samostatných kapitol. Součástí práce je také 13 tabulí, 10 obrázků v textu, 3 tabulky a CD s fotografiemi materiálu a elektronickou verzí katalogu.

Práce se věnuje studiu zbytků diplocynodontních krokodýlů z území České republiky, jejich kritickému posouzení, historii jejich studia, a vztahu k vybraným lokalitám mimo vymezenou oblast zájmu. Struktura textu je do jisté míry netradiční, věcně však zachovává obsahovou správnost.

Snad nejvýraznější slabinou práce je její jazyková stránka (s překlepy a gramatickými nesrovnalostmi). V určitých oddílech tak díky těžkopádné formě zaniká vcelku atraktivní obsah. Termíny by měly být užívány konzistentně (např. *maxilla* vs. *maxila*); některé české ekvivalenty jsou neobvyklé (autor používá termín „puntuace“, přičemž předpokládám, že jde o volný překlad anglického termínu „pits“; intuitivně lze pochopit zamýšlený význam, ale věcně správnější by bylo užívat nespecifikovaný termín „skulpturace“).

Také některá konstatování by si zasloužila více formulační pozornosti, např.:

- str. 3: v kapitole o historii výzkumu by bylo v první větě vhodnější upřesnit, že se jedná pouze o diplocynodontní krokodýly
- str. 5: nelze konstatovat že „Lokalitu Geiseltal již popsal Rauhe (1995)“ – předpokládám, že autor měl na mysli *krokodýly z lokality Geiseltal*
- str. 26, odstavec týkající se *frontale*, 3. věta: správná formulace má být „Pokud jsou disartikulované...“
- str. 26, odstavec týkající se *dentale*: termín „jamky“ je použit jak pro povrchovou skulpturaci kosti (2. věta), tak pro zubní jamky (6. věta); druhý objekt by bylo lépe konzistentně označovat alveolami

Autor důsledně prostudoval množství historické i moderní literatury a zmapoval tak historii výzkumu této skupiny nejen v našem regionu, ale také ve všech klíčových oblastech Evropy. Z významných lokalit chybí zmínka o ranně Miocenní lokalitě Rott u Bonnu (diplocynodontní zbytky vyobrazili například W. Böhme a W. v. Koenigswald v roce 1996).

Anatomické popisy vybraných elementů a jejich interpretace ukazuje, že se autor důsledně seznámil s problematikou osteologie dané skupiny. U popisovaných obratlů doporučuji pro úplnost také uvádět, o jaký typ obratlového centra se jedná (amficelní, procelní, opistocelní nebo acelní).

V kapitole 7 (Systematika):

- bylo by vhodné krátce uvést, proč jsou detailně popsány pouze dva druhy (včetně synonymiky) – předpokládám, že jde o přehled současného taxonomického pojetí dvou druhů historicky uváděných z území ČR
- je zářezí absence závorkové symboliky v druhových jménech obou taxonů – což výrazně kontrastuje s jinak precizní aplikací pravidel (a tedy jejich pochopením) při vysvětlení akceptace rodového jména *Diplocynodon* na stranách 23 a 24
- použití anglického termínu „species“ místo „druh“ (str. 22 a 23)
- citovaná pravidla nomenklatury postrádají rok vydání – uvedeno jako kompletní citace v rámci *Seznamu použité literatury*

V závěru autor konstatuje, že „Byla zpochybněna teorie o vymizení rodu *Diplocynodon* ve spodním oligocénu během největšího ochlazení ve vyšších zeměpisných šířkách (45°-50° s. š.)“. Autor předložil některá data, která danou hypotézu mohou testovat, ale k jejímu zpochybnění je nezbytná širší analýza.

V diskuzi a příloze 13.3 jsou diskutovány zbytky, původně klasifikované v rámci rodu *Diplocynodon*, ale autorem řazené do jiných skupin. V klasifikaci (například v rámci nadpisu) bych doporučoval jednoznačné souhrnné označení „non *Diplocynodon*“.

Z hlediska použití literatury pro vymezený region a jeho interpretaci je práce vyčerpávající. V textu je literatura citována převážně konzistentní formou, v jednom případě dochází k nepřesnosti citování téhož pramene v textu – v citované literatuře je uveden Hofmann (1887), zatímco v textu je uveden Hofmann (1887) a také Hofmann (1877) – není jasné, zda se jedná o dvě rozdílné publikace, nebo překlep. Radoň (2001) je zpráva rukopisného charakteru, nelze tedy uvést, že byla vydána (str. 8). Seznam literatury je úplný, formátování je nekonzistentní (původní zdroje ale lze dohledat).

V průběhu čtení textu vyvstalo několik otázek:

- Na str. 27 je zmíněn materiál ze sbírky vídeňské univerzity s možností, že i další exempláře mohly pocházet z Čech. Co autora k dané úvaze vede?
- Na str. 34 je diskutován exemplář Pb 6. Pokud na exempláři nejsou zachovány konkrétní znaky druhu *D. darwini*, pak by měl být klasifikován v otevřené nomenklatuře jako *D. sp.* Co autora vede k zařazení do druhu *D. darwini* ?
- V některých částech textu je u vybraných exemplářů uvedeno, že se může jednat o „juvenilní formu“. Je tím myšlen taxon vzniklý progenetickým procesem, nebo juvenilní exemplář? V některých případech by možná bylo lépe užít termín „nedospělý jedinec“ nebo „subadult“, je mi ale jasné, že chápání takových škál je značně subjektivní.
- Z čeho vychází hypotéza vyslovená na str. 41, že *D. ungeri* by se mohl vyskytovat v oblasti jihočeských pánví? V předchozí větě je jeho výskyt v rámci ČR hodnocen jako nepravděpodobný.

Doprovodný obrazový materiál je většinou dostatečně kvalitní, ale pro účely případné publikace dílčích dat by bylo potřeba jej zkvalitnit.

Přes výše zmíněné nedostatky práce představuje detailní komplexní zdroj informací o diplocynodontních krokodýlech vymezené oblasti.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat jako velmi dobrou až výbornou.

V Praze, 26/5/2016

RNDr. Tomáš Příkrýl, Ph.D.